

Madgearu a vámtarifa meghamisításával vádolja a pénzügyminisztérium egyes főtisztviselőit

A pénzügyminisztériumban két nap óta folyik a vizsgálat az állítólagos szabálytalanságok ügyében

(Bucuresti-Bukarest május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Két nap óta különös vizsgálat folyik a bukaresti pénzügyminisztériumban. A vizsgálatot Madgearu képviselő bombaszerűen ható parlamenti interpellációjának hatása alatt Manoilescu helyettes pénzügyminiszter rendelte el a tanulmányi hivatal több tisztviselője ellen. Madgearu nemzeti parasztpárti vezér ugyanis nem kevesebbel vádolta meg a pénzügyminisztérium egyes főtisztviselőit, mint azzal, hogy egyes nagyipari vállalatoktól kapott pénzekért, meghamisították a tarifa több tételét.

Madgearu interpellációja, amelyet a kamara csütörtöki ülésén mondott el, nagy konsternációt keltett nemcsak az ellenzéki, de a többségi képviselők egy részének táborában is. Az érdekes parlamenti ülésnek, amelyről a hivatalos távirati iroda jelentése alapján már közöltünk rövid tudósítást, részletes lefolyását itt ismertetjük.

Madgearu azzal kezdte beszédét, hogy interpellációja tulajdonképpen Lepadatunak is szól, nemcsak Garoflid földművelésügyi miniszternek. Lepadatu azonban a pénzügyminiszterségről történt lemondásával azt demonstrálta, hogy nem azonosítja magát a kormány gazdasági politikájával.

Garoflid azonban ott ül a miniszteri székben annak ellenére, hogy programját nem tudta megvalósítani.

Igy például nem fejezte be a legelők és erdők kisajátítását...

Garoflid: Éppen képviselő ur volt az, aki nem engedte, hogy a magánosok legelőihez hozzányuljak.

Madgearu: Teljesen elegendők erre az állami erdők. Miért nem terjeszti be miniszter ur az imprevizós javaslatot, hogy véget vessen az állami erdők család kitermelésének? (Taps az antiszemita padsorokban.) Megigérte a mezőgazdasági hitelintézet felállítását. Hogyan tudja ezt elképzelni valutastabilizáció nélkül?

A külföldi tőke nemcsak a rentabilitást nézi, hanem garanciát kér arra is, hogy a pénzét aranyvalutában fogja visszakapni.

Ami pedig a CFR-t illeti, ezen a téren sem mutatkozik lényeges javulás. Megszüntették a vasut autonómiáját és jól felszolgálták a fuvardíjakat. A valutakérdésben a kormány teljesen letért eredeti programjáról, holott stabil valuta nélkül nincs költségvetési egyensúly és az üzleti tranzakcióknak sincs meg a fix bázisa. Ugyanekkor a Banca Nationala tovább folytatja revalorizációs tevékenységét, mert ezt találja helyesnek, amikor az országnak amugyis olyan kevés a mobil tőkéje. A kormány pedig hagyja és stabilizációról nem beszél már senki.

Madgearu: Ehelyett azonban jött az új vámtarifa, amelynek lényege a belföldi iparpartólása. Csak hogy a kormány itt is túllőtt a célon, amit legjobban bizonyít, hogy maga Garoflid miniszter, a tarifát megalkotó gazdasági bizottság elnöke sincs megelégedve vele.

Garoflid: A jelenlegi helyzetben jónak találom, mert védőfegyverül szolgál a hazai iparnak. Amikor az összes európai államok gazdasági téren egyre jobban felfegyverkeznek, nem kívánhatjuk, hogy mi lefegyverkezzünk.

Madgearu: Nem is kívánja ezt senki.

De nem engedhető meg, hogy a vámtarifa révén indokolatlan nyereséghez jussanak az élősdű iparok.

A vámtarifát vita alá kellett volna bocsátani a parlamentben, mert az csak annak az iparnak adott volna vámvédelmet, amely megérdemli és amennyit megérdemel... És ezután ki lehetett volna küszöbölni bizonyos érdekelt felek presszióját.

Manoilescu tiltakozik a presszió vádjá ellen. Elismeri, hogy

bizonyos hibák becsusztak a tarifába, de ezeket a kormány azonnal korrigálta a hivatalos lap következő számában és intézkedett a tévedések szerzőinek felelősségrevonásáról.

Madgearu élesen bírálja Lotru fővámgazgató tevékenységét a tarifa összeállításával kapcsolatban, majd így folytatja: Levelet kaptam egy nagyiparostól...

Hangok a kormányparti padok felől: Á! Persze! Névtelen levelek...

Madgearu: Nem, uraim, a levél alá van írva és tartalmát közöltem Garoflid miniszter ural és ha módomban lett volna rá, a miniszterelnök urnak is bemutatnám volna az eredeti levelet, amelyből a következő sorokat olvasom fel:

„Annak ellenére, hogy sok pénzt adtunk Lotru vezérigazgató urnak, a vámtarifa egyes tételét megsemmisítették, ahogy megígérték nekünk.”

A levél hatása alatt a többség oldalán általános nevetés támad. Egyesek tapsolnak, tombolnak és közbekiáltások hangzanak:

— Lám, mégsem módosították az eredeti vámtételeket!

Manoilescu miniszter is jóízűen kacag.

Madgearu (folytatja): Én is mulattam, uraim, ennek a gyárosnak a naivitásán és talán nem is hoztam volna szóba az ügyet itt a parlamentben, ha a Gyáripárosok Szövetségének vezetői, akikkel összekötöttem a lépést, meg nem erősítik a gyáros állítását. Ezek a gyárosok kategórikusan azt állítják, hogy

a vámtételek módosítása nem a hazai iparvédelem, hanem más szempontokból történt.

Manoilescu kötelessége, hogy azonnal vizsgálatot rendeljen el, nehogy az a látszata legyen

Schwartzbartot ünnepelték a francia zsidó frontarcosok ülésén

(Páris, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A francia főváros zsidósága hatalmas manifesztaációszerű gyűlésen ünnepelte a háborúban elesett francia-zsidó hősök emlékét a nagy Wagram-teremben, amely ebből az alkalomból zsúfolásig megtelt közönséggel.

Az ünnepélyen Weyler tábornok elnökölt, aki ebből az alkalomból díszbe öltözött és összes kitüntetését mellén viselte. Kétoldalt helyet foglaltak mellette: Israel Léwy, Franciaország nagyrabbija és Franciaország zsidó frontarcosok egyesületének elnöke Kruker. Ott volt továbbá a hadügyminisztérium és a többi minisztériumok egy-egy képviselője és a zsidó vallású Gaichmar generális, akit nemrég választottak meg a Keren Kajemet tiszteletbeli elnökévé.

Az ünnepség a Marseillaise eljátszásával vette kezdetét. A zenét erre az alkalomra az ötödik gyalogezred szolgáltatta. A frontarcosok egyesületének titkára felolvasta az üdvözlő táviratokat. Ezek között volt több olyan, amelyet a szövetségesek hadseregeinek és politikai életének kiválóságai küldöttek. Az ünnepség alatt érkezett a terembe az, amerikai légiónak egy küldöttsége zászlók alatt. A küldöttséget viharosan köszöntötte a gyűlés közönsége. A gyűlésen felolvasták Carto Chlarse, a francia frontarcosok egyesülete tiszteletbeli elnökének üdvözlő levelét, amit a nagybeteg elnök halálos ágyán intézett a zsidó frontarcosokhoz.

Weyler tábornok nagyszabású beszédet tartott, megemlékezve a francia hadseregnek arról a kilencezer zsidó harcosáról, aki életét áldozva segítette a világot a békéhez.

Corcos ügyvéd, a híres francia cionista-vezér a palesztinai zsidó pionirok munkájáról és Trumpeldor hősiességéről tartott nagyhatású beszédet.

Lelkesen fogadták Schwartzbart védőjének, Torresnek a beszédét. Hangsúlyozta, hogy kliense, a gyilkosságért vád alá helyezett Schwartzbart hozta őt közel a zsidósághoz. Most érti meg csak igazán a keleti országokban élő zsidó testvére fájdalmát. Minden harctéren zsidó katonák harcoltak, de nem minden országban vannak a polgári jogok birtokában. Franciaország

zsidóságának kötelessége követelni a kormánytól, hogy a zsidók egyenjogúsítására vonatkozó nemzetközi szerződéseket minden vonalon respektálják. Olyan kormányokkal, amelyek pogromokat törnek országokban, nem szabadna Franciaországnak és más kulturállamnak szerződést kötnie. A zsidó életet meg kell védenie a kulturális Európának!

— Hozom — mondotta végül — annak az embernek az üdvözlését, aki szabadságát áldozta fel annak az eszmének, hogy zsidó életet nem lehet büntetlenül megsemmisíteni!

E szavaknál, amelyek Salom Schwartzbartra vonatkoztak, a gyűlés közönsége élénk tapsba tört ki.

A harisnya

(áracsak a)
(Sipos)
cégnél szállt le.

Cluj, C. Reg. Ferd 8.

a dolognak, hogy ő akart valakit protezsálni. Hajlandó vagyok tanuként szerepelni, közölni fogom az információim eredetét és a vádlók nevét, akiknek semmi okuk sincs arra, hogy elrejtőzzenek. A magam részéről azt hiszem, csak szolgálatot tettem most a kormánynak, mert a vámtarifa körüli botrány előbb-utóbb ugyanis kirobbanna és sokkal kellemesebb a vizsgálatot idejében megindítani.

Manoilescu miniszter megígéri, hogy a vizsgálatot haladéktalanul megindítja és a leghigorubb rendszabályokat fogja alkalmazni mindazok ellen, akik csak a legcsekélyebb szabálytalanságot is elkövezték a vámtarifával összefüggésben.

Madgearu ezután visszatér az interpelláció tárgyához és szemére veti úgy Manoilescu-nak, mint Garoflidnak, hogy nem azt a gazdasági programot követik, amelyet a néppárt ellenzék korábban és kormányrajutásakor fennen hirdetett. A nemzeti parasztpárt ennek a programnak megvalósításához, fúzió, vagy kollaboráció nélkül is, minden feltétel nélkül, teljes erejével hajlandó a kormánnyal együtt hozzájárulni.

Rádió volt

(Newyork, május 21.) Közel két évvel ezelőtt Schöndfeld Lázár főrabbi tudósította a zsinagóga lelképásztól, hogy az idő alatt nevét az a rütl előnyösen ismeretes és példás zsidó konzervatív, de a zsidó nevelés munkájában felavatott Machzike Hadath tart fenn, nemcsak hanem mindazok, akik keresnek a zsidóságra.

Dr. Schöndfeld kezdték építeni és a templom teljesen van berendezve, aminek közben szigorú jelentőségűvé a templomhoz van építve és meket részesítenek tizenkét évvel ezelőtt Schöndfeld Lázár miniszterével és iskolával.

A templomavatás többek között ezek között van. A héber iskola főszlopa. Minden a gyermekek zsidó mert a zsidó ifjú tartalmat és olyan embernek mindenik van szüksége.

A főrabbi ennek maga szervezte meg nek számára rendezes iskolák látnak tanulók, iskolában, amely rendezve.

Egy újságíró dr. Schöndfeld a rendezett állást foglalt:

— Azzal, — mondotta végül — a szociális életet meg kell védenie a zsidóságot, amely mentumokat, amely hagyományait és példát, amelyek a zsidó léleknek és a zsidó életnek, amelynek vallásához. Én hiszem és hiszem, hogy le kell helyezni a zsidó életet meg a zsidóságot szociális élettel.

A főrabbi nyilvánlaspontjáról és ezeket a zsidóságot.

— Az ortodox és ezért tudta a zsidóságot.

Zon

Büsendorfer, W. Genossenschaft, kás zongorák, e olesó árba

rész

Büsendorfer és V. gy

Ros

zongorarak

Aszta

20%

árleszállítás mellett fest, tisztít, mos a

„CRISTAL“

gőzmosó-, vegytisztító- és kelmefestő-gyár. CLUJ Telef. n 500

Az ország nagyobb városaiban képviselve

Fióküzletek: Calea Regele Ferdinand 132.
Piata Mihaiu Viteazul 4.
Str. N. Jorga 2.
Str. Regina Maria 9.
Calea Motilor 49.

Elveszett ember

ha nem halad a korrallal. A véletlenre ne számíts, csak a tudás segít. Küldjön bélyegben 20 lejt a négy nyelvű Ex Libris folyóirat próbaszámáért Lepadatunak, Kvárt. Évi előfizetés 120 lejt. Ex Libris előfizetőknek könyvárainkból kedvezmény.

Rádióon távolítják Newyorkban Schönfeld volt nagykárolyi főrabbi beszédeit

(Newyork, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közel két éve, hogy Nagykarolyból dr. Schönfeld Lázár főrabbit meghívták Newyorkba. A tudós és kiváló hitszónok a „Bőnei Dávid“ zsinagóga lelkipásztori állását vállalta és rövid idő alatt nevét az amerikai zsidóság előtt sikerült előnyösen ismertté tenni. A főrabbi becsületese és példás zsidó munkába kezdett: a mélyen konzervatív, de a haladás iránt is fogékony zsidó nevelés munkájába és ma ott tart, hogy újonnan felavatott zsinagógáját, amelyet a „Machzike Hadath“ nevű zsidó kongregáció tart fenn, nemcsak konzervatívok keresik fel, hanem mindazok, akik benső lelki kontaktust keresnek a zsidósággal.

Dr. Schönfeld Lázár templomát 1925-ben kezdték építeni és az elmúlt hetekben avatták. A templom teljesen konzervatív ritus szerint van berendezve, amire az új főrabbi már építkezés közben szigorúan ügyelt. Azonban nagyjelentőségűvé a templomot az iskola teszi, amely hozzá van építve és ahol már most 200 gyermeket részesítenek igazi zsidó nevelésben. A tizenkét évvel ezelőtt alapított egyesület dr. Schönfeld Lázár működése alatt bontakozott ki intézeteivel és iskolájával mintaszerű testületé.

A templomavató beszédben dr. Schönfeld többek között ezeket mondta:

— A héber iskola a zsidó nevelésnek egyik főszlopa. Mindent meg kell cselekedni, hogy a gyermekek zsidó nevelésben részesüljenek, mert a zsidó ifjúságba csak ez önt igaz élet-tartalmat és olyan önbizalmat, amire a zsidó embernek mindenkinél fokozottabb mértékben van szüksége.

A főrabbi ennek a programjának megfelelően maga szervezte meg az iskolát, ahol 500 gyermek számára rendezkedtek be. A gyermekek a rendes iskolák látogatása után idejönnek, de vannak tanulók, akik bennlakást kapnak az iskolában, amely amerikai komforttal van berendezve.

Egy újságíró előtt tett nyilatkozata során dr. Schönfeld a reformtörvények ellen határozott állást foglalt:

— Azzal, — mondotta — hogy a zsidóság szociális élete megváltozott, még nem változott meg a zsidóság szellemi élete. A reformerek azon vannak, hogy aláássák azokat a fundamentumokat, amelyekre a zsidóság kulturáját, hagyományait és presztizsét építették. Nem hiszek az ifjúság teljes lelki emelkedettségében, ha e lélek nincs átitatva a zsidó nemzet méltóságától, amelynek pedig igen sok köze van a valláshoz. En hiszek a zsidó ifjúság szívében és hiszem, hogy lelkük a modern szociális elhelyezkedés mellett töretlen épségben őrözik meg a zsidóság számára.

A főrabbi nyilatkozott a maga ortodox álláspontjáról és ezeket közölte.

— Az ortodox álláspont pozitív álláspont és ezért tudta a zsidóságot abszorbeálni a kü-

lönöző népek között, ugyanakkor, amikor más nemzetek közül többen kénytelenek voltak eltűnni a történelem színpadáról.

Dr. Schönfeld ma a legnépszerűbb rabbi egyike. Erre vall az a meghívás, amit a főrabbi kapott az Egyesült-Államok legnagyobb rádió-állomásától, hogy tartson előadást a zsidó publikum számára. Első ilyen előadását a főrabbi a zsidó husvét előtt tartotta német nyelven. Ismertette a pészachi rituális szabályokat és nagy beszédet tartott a pészachi napok jelentőségéről. Közvetlenül utána Salamon Fuchs híres kántor énekelt pészachi dalokat. Az előadás valósággal szenzációja volt a newyorki rádióknak és a lapok cikkeiben számoltak be a főrabbi hatásos beszédéről. A siker hatása alatt a rádiótársulat a rákövetkező héten ismét elő-

Jacobus
kelmefesték
gyapju felgyapju gyapju
selyem felselyem kelmek
festésére
Vezérképviselő Romániában
IS KOFFLER & CO
Bucaresti Ofiuz N°5

adásra kérte föl. Ezuttal a vallásszabadságról mondott mélyreható beszédet. G. S.

Szovjetoroszország és Törökország katonai egyezményt kötöttek

(Szófia, május 21. A „Borba“ című lap biztos forrásból arról értesül, hogy Törökország és az orosz szovjet katonai egyezményt kötöttek. A lap szerint Moszkva kötelezte magát arra, hogy 16 szárazföldi repülőosztágot, 13 hidroplánt, 3 felderítő-osztágot, 11 tengeralattjárót, számos nehéz parti ágyút és 120 ezer gyalogsági fegyvert szállít Törökországba. Ezenkívül a szovjet 500 képzett tisztet bocsájt a török hadsereg rendelkezésére, akik közül százhatvanan állítólag már meg is érkeztek Törökországba.

A belügyminiszter rendeletileg megtiltotta a városoknak a népszámlási adatok közzétételét

Dévara rendelet érkezett, amely szerint a statisztikai hivatal fogja közölni az eredményeket

(Déva, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország városai és községei sorra elkészültek a népszámlálási lapok adatainak feldolgozásával és az elkészített statisztikai táblázatokat az összegyűjtött népszámlálási lapokkal együtt felterjesztették a belügyminisztériumba. Néhány város már publikálta is a népszámlálás eredményeit és ezeknek az adatoknak nyilvánosságra kerülése a legtöbb esetben meglepetést keltett, mert 27 év óta, amikor az utolsó komoly népszámlálás lezajlott, igen érdekes eltérések történtek a népesség arányszámában.

Déván most készültek el a hatóságok az adatok összegezésével és a város lakossága ért-

ető érdeklődéssel várta az eredmények publikálását. Erre azonban különösképpen nem került sor, mert a polgármesteri hivatal azzal zárkózott el az adatok közzéte elől, hogy belügyminiszteri rendelet érkezett a városházára, amely a népszámlálás eredményének publikálását megtiltotta. A rendelet szerint az általános összesítés után a statisztikai hivatal nyilvánosságra fogja hozni az adatokat. A dévai városházára érkezett rendelet valószínűleg generális körrendelet, amely azonban tudomásunk szerint a kolozsvári primáriához eddig nem érkezett meg.

Lindberg és De Pinedo jó előjelek között startoltak az Atlanti-Oceán átrepülésére

Az eltűnt francia pilóták megkerülésére minden reményt feladtak

(Páris, május 21. Nungesser és Coli valószínű elpusztulása után, akik megkísérelték az Atlanti Óceán átrepülését, most egy svéd és egy olasz származású pilóta vállalkozott arra, hogy az Atlanti Óceánt átrepül. Az eddigi hírek szerint a vállalkozás sikerrel kecsegtet. A befutott jelentések arról számolnak be, hogy Lindberg pilóta elhagyta az amerikai kontinentet a Cap Breton foknál. Eddig 1400 kilométert tett meg Lindberg, nyolc óra leforgása alatt. Egy másik amerikai pilóta, Byrd szintén erősen készülődik a starthoz. Lindberg mindössze 25 éves, svéd származású és Amerikában nagy a népszerűsége. Tegnap este Lindberg Uj Fundland felett repült el a megfigyelők szerint gépének motorja kitűnően dolgozott, a repülőgép az ir partok felé vette útját.

Ezzel egyidejűleg Milanóba érkezett kábel-távíratban De Pinedo olasz pilóta arról értesíti az olasz kormányt, hogy szombaton reggel az Uj fundlandi Trepassey-kikötőből fog startolni az Óceán átrepülésére. A legfrissebb jelentés szerint De Pinedo ma délelőtt 11 órakor az Azori-szigetek felé elrepült, ahol egy napig fog pihenni s Portugáliánál akarja elérni a kontinentet.

Lindberg fogadtatására, aki ma este 8 vagy 9 órakor érkezhet meg Le Bourgetbe, minden előkészületet megtettek.

(Páris, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most is egymásután érkeznek a jelentések arról, kik és hol látták Nungesser és Coli francia pilóták gépét és motorjának berregését, de ezek a jelentések már semmi reményt nem adnak arra, hogy a pilóták még élve előkerülhessenek. Általános a vélemény, hogy a két francia pilóta a tengerbe veszett. Egy bosztoni jelentés szerint az odaérkezett rotterdami gőzös kapitánya közölte, hogy a tengeren romokat látott uszni, melyek messziről repülőgép szárnyainak látszottak. A beállott sötétség miatt a rejtélyes roncsokat nem tudta megközelíteni. A „Newyork Herald“ jelentése szerint hétfőn délelőtt egy csempészhajó legénysége Sable mellett hatalmas repülőgépet látott. Legérdekeesebb a „Lloyd“ jelentése, amely szerint Falmout közelében egy palackot vetett ki a tenger. A palackban üzenet volt: a gép eltört, hetvenöt mértföldre vagyunk az ir földtől. Nungesser. Ezt a második üzenetet nyomban továbbították Londonba, ahol azonban erősen kételkednek valódiságában.

Zongorák

Bösendorfer, Wirth, Hoffmann, Produktiv, Genossenschaft, Parttart, stb. stb. világmárkás zongorák, előnyös kötés folytán, igen olcsó árban kerülnek eladásra

részletre is.

Bösendorfer és Wirth világmárkás zongorák gyári képviselője

Rosenberg,

zongorarakár, Cluj, C. Victoriei 5.

Asztaláról soha ne hiányozzon a valódi „Familia“ kenyér

HUSZADIKSZÁZAD

A **SPORTEMBER**, ha akarjuk, ha nem, egyértelműbb és korszerűbb típusa a századnak, mint bármelyik másik. Lényegét és természetét e típusnak sokféleképpen magyarázzák s a különböző magyarázatokban nem is egyformán szimpatikus. Vannak, akik elítélik, kiálthatatlannak és lelketlennek minősítik. Tévednek. A típus egy olyan általános és egyetemes típusnak a tünete, melyet a legújabbkori valóság szerkezete termelt. Gyökeres és természetes jelenség. Nem muló divat virága, de az örök emberiség fájának egy mostanára megérett hajtása.

... Semmiféle tekintetben nem követ el hamisítást az, aki korunk általános jellegét kutatván, azt átmenetnek minősíti. Átmenetnek egy gazdaságilag és szellemileg szervezettebb s ezért magasabbrendű állapothoz. Mindazok az állam-, élet- és társadalom-elméletek, melyek az ember tisztább és boldogabb életért küzdenek egy univerzalisztikus, az egész emberiséget átölelő kultúrára való törekvés célkitűzései, a tiszta demokrácia elmélete ugyanugy, mint a szocializmusé. A mai kor persze a különböző törekvések keresztüztüében minden megállapodottság híján van. Sem a vallási, sem a metafizikai, sem a művészi kultúra terén nem bír tehát határozott arculattal. Minden erjeng és forrong. Átmeneti. Tartalmazza még az elmuló régít, de törekvéseiben s erje csoportosulásaiban már benne van a győzelmes új, — persze még kitisztulatlan állapotban. Ennek az átmeneti időnek átmeneti az ember típusa is. Ezt az átmeneti ember-típust egy német filozófus, Keyserling *soffőr típusnak* nevezi s érti alatta azt az erős energiájú, gyors határozó- és tájékozóképességű, mint ő mondja „technikált primitív ember”, ki a hosszu századok szellemi munkájának gyümölcseként létrejött technika alkotásaiban nem a szellemi erőfeszítést, a szellemi cselekedetet érzi és értékeli, hanem azokat természetes, magától értetődő, szinte a természet tárgyival egyenmű, kész valóságoknak veszi, melyeknek csupán korlátlan fejlődési lehetőségei érdeklik, nem pedig, mint a mult embertípusát, azok elméleti, teoretikus lényege. Keyserling meglehetősen meggyőző fel fogása szerint ez az új ember, aki a világ új gazdasági és technikai szervezésén dolgozik, melyből azután létrejön az az atmoszféra, mely felváltja az átmenet korát és az átmenet emberét.

Rövid pár szóval közöltük a mai ember sok irányban tisztázó természetét s főleg azért, hogy a sportember típusának egyetemesebb és általános értelmét adjuk korunk egész szerkezetében. A sportember volt u. i. nem csupán a népmozgalmak egy ép felmerült jelensége, de természetes tünete és korszerű összefoglalása speciális téren azoknak a nagy, egyetemes erőeknek, melyek az univerzális porondon, az egész emberiség életében végbemennek. Ugy, hogy ha a kor, egyetemes fajtája a „technikált primitív ember“ ugy ennek az egyetemes fajtának egyik oldala, egyik lecsapódása a sport-típus. Társadalmi, szociális tünete annak az erőtájaknak, mely a vajudó, küzködő kor forrongó alakulatait a letisztult, harmónikus, egyértelmű életformák korába menti át. Ebben a tekintetben — bármily paradoxul hangzik is — a sportember azzal a történeti embertípussal hasonlítható össze, mely a kereszténység első századaiban erők és hegyek magányába vonult, elszakadt embertársaitól s kizárólag istennek élt. A kereszténység megszerzése folyamán ebből a fajtából lett azután a szerzetes, ki a keresztény kultúrának mindenképp határozott és ellenmondás nélküli típusa, illetve reprezentánsa lett. A sportember típusának alakulása sem más szerkezetűleg. Ma még az arénák és tribünök embere, mámoros és elragadtatott cselekvője és nézője az emberi test és emberi küzdelem ősi emberi érdekét kiváló játékaiknak, — idegzetében, ideáljaiban s magának a dolognak, a sportnak természetében azonban olyan indítókat hord, melyek a kor leghatalmasabb elveinek párhuzamos jelenségei... és jól jegyezzük meg, olyan téren, magában a mindennapi élet keretében, ahol közvetlenebbül termi ki eredményeit minden intézményes akciónál: — az idő szelleme a szövetségese, nem pedig az emberi szándékolás ezer gútlásokkal küzdő mesterkéltsége...

A **SPORTTEVEKENYSÉG** fenti gondolatokat, (az univerzális kultúra felé való haladás adottságát)

igazolójegye pl. az, hogy annyira egyetemes jellegű, — lévén az emberi test az anyaga — hogy mindenféle foglalkozással és osztályhelyeztetel megfér, *nincs osztály szelleme*. Nem ennek vagy amannak az osztálynak a privilégiuma. S ezért azután mindenütt találkozni vele. Az orvos, pap, hivatalnok, munkás elveszti a sport arénában osztálybeli, faji és művelődtségi jellegét, olyasmint csinál, amiben csak ember, tiszta ember, anélkül, hogy abstrakcióvá lenne, — ugyanakkor azonban a legvalóságosabb ember, testi életének, energiáinak legteljesebb, legegészségesebb és legtermészetesebb kiélője. Ebben a tekintetben tehát a sportember típus tevékenysége révén egy olyan követelményt él ki százszázalékosan, mely a század legjobb ideológiáinak még mindig beváltatlan követelése: a társadalmi nivellálódás politikai és élet-eszményét. A sportaréna az első hely, ahol együttműködésben valósul meg az egyenlőség egyetemes elve. A sporttevékenység kiélési környezetében nincs rang és származás. A sportszenvedélynek van tehát pozitív szociális haszna: nevelés és példaadás s egy szűk felületen megvalósulás a társadalmi kiegyenlítődség nagy, korszerű mozgalmában.

Ez azonban csak az egyik; van még egy előbbivel együttjáró szociológiailag felbecsülhetetlen érdeme: a különböző osztálymorál s azok csökevényeinek eltüntetése, illetve feleslegességük tudatosítása. A sport igazi szelleme szerint szabad emberek küzdelme a saját maguk megállapította fegyverem alatt. A sporttevékenységek arénájában nem a mai társadalom még feudális befolyások hatása alatt álló fegyverme az irányadó. A sporttevékenységet nem az osztályrang és az arisztokrata-plebejus ellentét pár szelleme szabályozza, hanem az eredmény s a szóbanforgó sporttevékenység saját természetében rejlő törvény. Ennek a tulajdonságnak igazi becsét csak akkor honorálhatjuk igazán, ha részmélnünk igazi jelentésére, arra, hogy ez tulajdonképpen a régi szerkezetű, vezető és alárendelt felépítésű társadalom tarthatatlanságára figyelmezteti a sportolót. A legközvetlenebbül figyelmezteti, hogy a társadalmi együttműködésnek van a mainál szabadabb formája. Ebben a tekintetben a sporttevékenység területein már érvényesül az embernek az a szociális szerepe, melyért a korabeli állam és társadalom elméletek theoretikusan és politikailag küzdenek, a vezetőnélküli társadalom ma

Csuz, reuma, köszvény és vesebaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal) Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény és **כשר** ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek Naponta tér- és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig

Elő- és utószezonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság**. Posta: Ileanda-Mare

még utópisztikus koncepcióiban...

Ezért azután nehéz kiálthatatlannak és lelketlennek minősíteni akár a sportembert, akár a sporttevékenységet. Az élet hatalmas és igéző szövetségében minden összefügg mindennel. A sportember nem egy divatos „tömegőrület“ jelensége, hanem cselekvő és szemlélő formájában is egy vágy és egy diszpozíció kiélése. Vágy a társadalmilag teljesen szabad ember életformájára és diszpozíció ennek az életformának a kiélési lehetőségére. Így azután a sportember, bár tevékenységének sok a giz-gaza, a testkultúra természetes fejlesztésén kívül, ha nem is tudatosan, de tömegmozgalom keretében egy új népi ethosz kialakulásán dolgozik. Ez a népi ethosz Európa különböző társadalmi rétegződésű országaiban különböző mértékben erjed napjainkban. Aki figyelemmel kísérte a sport általános mozgalmainak hullámzását az utolsó tizenöt évben, az látja, hogy a sport- és a szociálmozgalmak között nagyon erős az összefüggés. Mindig ott és akkor volt a legeredményesebb minden tekintetben, ahol a sport igazi szellemének megfelelő jobb társadalmi célkitűzések is a megvalósulás irányába a leghatásosabban működtek. Erre a célra elegendő egy rövid betekintés a császárság alatti s a republikánus Németország sportstatisztikáiba. Amilyen mértékben csökken valahol a feudalizmus életet szervező ereje, olyan mértékben nő a sport terfoglalása. *Gaal Gábor*

Angliában stornirozzák a szovjet-orsz megrendeléseket

Oroszország megszüntette Csehszlovákiában a bevásárlásokat

(Prága, május 21. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Illetékes helyen kijelentik, hogy a szovjetkormány ama határozata, hogy a kereskedelmet csak azokkal az országokkal fogja folytatni, amelyekkel rendes diplomáciai viszonyt tart fenn és amelyben a szovjetkormányt meg van a lehetősége a normális kereskedelemre, az adott külpolitikai viszonyok között természetesen Csehszlovákiára is vonatkozik.

A prágai orosz kereskedelmi delegáció ennek a határozatanak a következményeképpen Csehszlovákiában nem fog több megrendelést tenni.

Moszkva, május 21. Nikojan kereskedelemügyi népbiztos a szovjetalkalmazottak kongresszusán tartott beszédében többek között ezeket mondotta: A londoni orosz kereskedelmi delegáció május 11-én egy százmillió rubelről szóló hitelszerződést kötött meg. A hitelt az Angliában való bevásárlás fedezésére nyújtották és azt negyvenkét hónap alatt kell kifizetni. Ugyanabban az időben a legnagyobb angol textilgépgyár 28 millió rubel értékben negyvennyolc hónapos hitelre gépek szállítását ajánlotta föl. Még hosszabb lejáratu kölcsönt helyezett kilátásba huszmillió rubel értékben az orosz petróleumipar felszerelése céljából.

Az angol üzleti körökkel tehát mintegy 150 millió rubel értékben folytát a hiteltárgyalások, ami megfelel annak az összegnek, amelyet az elmúlt évben Németország nyújtott. Most, a londoni megtámadás után a szovjetgyárak igazgatóinak egész sora azt követeli a kereskedelemügyi népbiztostól, hogy az Angliában tett megrendeléseket vonják vissza és más or-

szágokban helyezték el. A londoni házkutatások után harmadnapra már befutottak egyes amerikai cégek ajánlatai, amelyek hajlandóknak mutatkoznak arra, hogy a megrendeléseket hasonló kedvező feltételek mellett átvegyék. Több nagy német cég is ajánlatot tett, hogy hajlandó exportáru beszerzésére hitelt nyújtani.

Fabrica de mobile de fer si alama si articole in masse mari de fer

Eisen-Messingmővel u. Eisenmassenartikel Fabrik

Vas-rézbutor és vastömegek gyára

Gyárt vas- és rézbutort, fakeretű és vaskeretű sodronyt, korlátberendezést és kertibutorokat.

Telefon 1831 Állandó nagy raktár. Telefon 1831

Timisoara III., Piata Biseritei No 2.

Hölgyek és urak! Dacára a nagy vámemelésnek, Barabás & Co

C. Regele Ferdinand 31. (volt Szigethy hentesüzlet) harisnyákat és mindennemű rövidárut régi árban árusít.

Női pamutharisnya ..... L. 29-től feljebb
Női flohrharisnya ..... L. 63-tól
Férfi pamutharisnya ..... L. 19-től
Férfi flohrharisnya ..... L. 65-től
Gyermekeharisnya ..... L. 18-től

Állandóan nagy raktár D. M. C. árukból! Angro és Endetall osztály!

Hirdessen az Uj Keletben

Olcsón szépen, gyorsan, vegyileg fest tisztít Cink Claj

Fel a nagyérdem

kira

meget

Telefon 4-79

Szabó Jenő Claj

eset

mie

közönséget

Beszérvény és ellen

Bizusán (Büdbösgyányai vonal) elepen. Kényelmes olcsó keresztény pihenőhely, fenyvek Naponta térvosi felügyelet.

September 15-ig

eményes árak. Elő-ai fürdőigazga-nda-Mare

atatlannak és lelket-sportembert, akár a hatalmas és igéző szömindennel. A sport-egőrulet" jelensége, formájában is egy Vágy a társadalmi-formájára és diszpo-a kielési lehetőségére. tevékenységének sok mészetes fejlesztésén de tömegmozgalom kialakulásán dolgozik. különböző társadalmi-öző mértékben erjed kíséerte a sport álta-ását az utolsó tiz-a sport-és a szociális-rős az összefüggés. a legeredményesebb ort igazi szellemének tüzések is a meg-sosabban működtek. rövid betekintés a ikánus Németország mértékben csökken ervező ereje, olyan ása. Gaál Gábor

Késeket

asokat andoni házkutatások tottak egyes ame-lyek hajlandóknak megrendeléseket ha-tett átvegyék. Több tett, hogy hajlandó nyújtani.

er si alama nari de fer massenartikél Fabrik cikkek gyára eretü és vaskeretü és kertibutorokat. ktár. Telefon 1831 Biserítei No 2.

! Dacára a nagy vánmemelésnek, & Co

igethy hentesüzlet) ndennemü an árusít. L. 29-től feljebb L. 63-tól " L. 19-től " L. 65-től " L. 18-tól " M. G. árukból! osztály!

Keletben

nk Cluj

Felhivom
a nagyérdemű vásárló közönséget
kirakataim
megtekintésére.

Telefon 4-79

Szabó Jenő Cluj

divatkülönlegességek
n a g y á r u h á z á b a

Telefon 4-79

megtekintésére

kirakataim

a nagyérdemű vásárló közönséget

Felhivom

szenzaciós
nyári divat
ujdonságok
Párisi
raktárra érkeztek

Ismét megkezdődtek a sétatéri zsidóverések

(Cluj-Kolozsvár, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi napokban Kolozsvár utcái ismételten sajnálatos incidensek színhelyei lettek. Nap-nap után csoportokba tömörült, botokkal felfegyverzett fiatal emberek támadják meg a mit sem sejtő zsidó járókelőket, akiket véresre vernek. Néhány nap előtt a Szentlélek-utcában egy ismert kolozsvári kereskedőt támadtak meg és bántalmazták az ismeretlenség homályába burkolózó támadók, tegnap délután a Malom-utcában egy öreg, pájeszes zsidó ember lett az antiszemita tüntetők áldozata, akit kegyetlenül elverték és pájeszát kibíálták.

Ezek a sporadikus verekedések azonban — ugylátszik — csak előjátékaik voltak a ma délutáni incidenseknek, amelyek már komolyabb formát öltöttek. A város különböző pontjain több zsidó járókelőt megtámadtak és

súlyosan bántalmaztak fiatal emberek. A leg-súlyosabb volt a helyzet a városi parkban, amely az esti órákban már zsufolva volt gyanutlan sétálókkal. Huszas, huszonötös csoportokba tömörült fiatal emberek, akik között liceumi tanulók is voltak, sorra brutálizálták a sétatér zsidó járókelőit. A sétatéri tó előtt turbulens jelenetek játszódtak le. A támadók hirtelen zsidó fiatal emberekre vetették magukat, megragadták és a sétatéri tóba dobták őket.

A felháborító jelenetnek csaknem az egész sétáló közönség szemtanuja volt, de senki nem akadt, aki a védtelen megtámadottaknak segítségére mert volna sietni. Egyesek futásban kerestek menedéket, ezeket a sétatér végéig ütötték, rugták a támadók. A sétatér félóra alatt kiürült.

Ujabb harminc községet öntött el a Missziszipi árja

A veszedelem nőttön-nő

(Newyork, május 21.) A Missziszipi árterületén a helyzet vigasztalanabb, mint valaha. Ami a virágzó Louisiana államból még szárazföldként megmaradt, az is teljesen menthetetlennek látszik. Az utóbbi két napon az árterületen ujabbban 30 virágzó község pusztult el a szennyes hullámok alatt. A veszedelem pereröl-perere, nőttön-nő. Minden jel arra vall, hogy talpalatnyi föld nem marad meg szárazon az egykor virágzó államból. Szinte naponta esnek ujabb ember-tömegek áldozatául a rohanó árnak. Az eső folytonosan megállás nélkül szakad, amely az amugy is tengerre dagadt árvizet még ujabb borzalmas víztömegekkel növeli meg.

Másfélév óta nem kapták meg járandóságukat a kataszteri tisztviselők

A kataszteri igazgatóság 100 millió rendkívüli hitelt kér a parlamenttől

(Bucuresti-Bukarest, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az agrárreform végrehajtási munkálatai ismeretesen még nem nyertek befejezést az ország területén. Mindenütt folynak még az ugynevezett kataszteri munkálatok, amelyek a kisajátított földdaraboknak a jogosultak között való szétosztásában állnak. A kataszteri munkákat kataszteri mérnökök és agronomok végzik, nagyszámu tisztviselői kar segítségével.

A „Cuvantul“ szerint az elmúlt évben mintegy 60 millió lej értékben végeztek kataszteri munkákat az egyes bizottságok,

anélkül azonban, hogy ebből az összegből az állam valamit is folyósított volna.

Arról, hogy az ez évi költségeket kifizették volna, természetesen szó sem lehet.

Mérnökök, hivatalnokok százai hiába fáradnak, hiába követnek el mindent, hogy járandóságukat megkapják.

Olvasóink talán még emlékezni fognak arra, hogy két hónappal ezelőtt egy kolozsvári szállodában agyonlötötte magát egy kataszteri tisztviselő, aki 100.000 lejnyi követeléséhez nem tudott hozzájutni.

A bukaresti Cuvantul jelentése szerint a fizetések elmaradása miatt a kataszteri munka nagyrésze az egész országban megállott és csak a régi királyságban folynak egyes kiegészítő munkák. Természetes, hogy a munka beszüntetése óriási károkat okoz a falusi lakosságnak is, mert a tulajdonjog kérdése még nem nyert végleges elintézését.

A kataszteri vezérigazgatóság 100 millió lej rendkívüli hitel megszavazását kéri a kormánytól,

hogy a megkezdett munkálatokat befejezhessék. A lap szerint az idevonatkozó javaslat még a parlament rendkívüli ülészakájában a képviselőház elé kerül.

— Ujra megkezdte működését a kolozsvári Stefánia anya- és csecsemővédő szövetség. A régi Kolozsvár egyik leghasznosabb karitatív egyesülete, a Stefánia anya- és csecsemővédő szövetség volt, amely hosszú szünet után most újból megkezdte teljes működését. Eddig ugyanis az egyesület helyiség hiányában kizárólag a beteg gyermekek ellátására szorítkozott. Az egyesület gyermekorvosi kara, dr. Leitner Fülöp igazgató-főorvossal az élén, gondoskodott a beteg gyermekek ellátásáról. Most azonban a Nerva szanatórium helyiséget bocsátott az egyesület rendelkezésére és ezzel lehetővé tette, hogy az anyai tanácsadó eddig sokat nélkülözött intézménye újra megkezdhesse működését. Az anyai tanácsadók során a látszólag egészséges, de esetleg fejlődési, vagy táplálási rendellenességeket mutató gyermekek kerülnek orvosi ellenőrzés alá, hogy megfelelő szaksterü utasítások és tanácsok alapján a gyermekek helyes fejlődését és célszerű táplálékát elősegítse. Az első rendelést dr. Leitner Fülöp igazgató-főorvos május 28-án tartotta és az eddigi intézkedések szerint minden hét szerdáján délután 1/25—1/27-ig lesz megtartva. A rendelésnél nem csak tanácsal, hanem szükség szerint gyógyszerrel is ellátják a beteg gyermekeket.

— Ujabb nagyszabásu kommunista összeküvés nyomára jött a budapesti rendőrség. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség Vasicska József és Takács Lőrinc egyéneket

az elmúlt éjszaka őrizetbe vette, akiket azzal gyanusít, hogy részesei egy nagyszabásu kommunista-akciónak. A Takácsnál megtartott házkutatásnál a rendőrség számos kompromittáló iratot foglalt le. A rendőrség a letartóztatott Takács és Vlasicska lakásán állítólag nagymennyiségű selejtes bankjegyet talált, amelyeket a bankjegy-nyomda meg szokott semmisíteni, de amelyeket a nevezettek kicsempészték. Két másik bankjegy-kicsempésző megszökött.

— Tizezer munkást bocsátottak el a prahovavölgyi petróleumvállalatok. Megírtuk, hogy a petróleumtermelők küldöttségileg intervenáltak Berlescu kereskedelemügyi miniszternél a fuvardíjak beszállítása és az exportvámok eltörlése érdekében, mert különben kénytelenek volnának üzemüket minimumra csökkenteni, ami ujabb munkáselbocsátásokat vonna maga után. A küldöttség tagjai közölték a miniszterrel, hogy a válság miatt kénytelenek voltak már eddig is több, mint 10 ezer embert elbocsátani a Prahova-völgyében.

— Katasztrófális robbanás egy iskolában. Newyorkból jelentik: A Michigan államban levő Lassing városban egy iskola laboratóriumában robbanás történt, amely darabokra tépte az épület felét. A baleset következtében többen meghaltak a műteremben. A tanulók közül tizenkettőnek a hulláját találták meg.

A sékelért dolgozik Niszan és Ijjar hónapjaiban minden cionista.

Közgazdaság

Egyhatodára csökkent Csehszlovákia élőállat importja

A bevétel akadályozása folytán 6-13 százalékkal emelkedtek a husárok

(Kassa, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csehszlovákiában az állami statisztikai hivatal kimutatása szerint 1927-ben a tavalyi év első öt hónapjához viszonyítva a husárok 6-13 százalékkal drágultak. Ez az áremelkedés az élőállatbevitel mesterséges csökkentésének következménye. A külkereskedelmi mérlegnek az állati élelmiszerekben tavaly mutatkozó több, mint egymilliárdos passzívuma ugyanis nagyon kedvezőtlen volt Csehszlovákia fizetési mérlegére. Ezért Csehszlovákia előbb közegészségügyi zárlatot, később pedig védővámot vezetett be, hogy az állatbehozatalt korlátozza. Ma már megállapítható, hogy ezek a rendszabályok csak részben érték el céljukat. A védővámok valószínűleg megtizedelték ugyan Csehszlovákia évi marhabehozatalt, a sertésbehozatal azonban nem lehetett leszoritani, mert a belföldön a kínálat nagyon csekély volt ahhoz, hogy a belföld szükségletét ki lehessen elégíteni. Csehszlovákia sertésbehozatala ma csak egyötödével kisebb, mint az elmúlt év megfelelő idejében volt. A zsir behozatala ugyanígy csak egynegyedével fejlődött vissza.

Az elmúlt év első három hónapjában havonta átlag 14.000 élő marhát hoztak be Cseh-

szlovákiába, ez év első három hónapjában viszont az átlagos havi marhabehozatal csak kétezret tesz ki, tehát a marhabehozatal egyhatodára csökkent. A marhabehozatal visszafejlődéséből minden külföldi állam kivonja a részét, legjobban azonban Lengyelországot sújtja, amely havonta majdnem tízezer marha kivitelétől esett el. Csehszlovákia fő marhaszállítója ma Magyarországon kívül Románia.

Az egészségügyi és vámzárlat az első időben lengyelországi vonatkozásban erősen korlátozta a sertésbehozatalt is. 1926 első három hónapjában Lengyelországból még átlag 35.000 sertést hoztak be havonta Csehszlovákiába, ami az elmúlt év második negyedében havi tízezer sertés behozatalára csökkent. A belföldi szükséglet nyomása alatt azután a zárlatot a lengyel behozattal szemben enyhíteni kellett. Ugyanakkor Lengyelország versenytársai, főleg Románia, Jugoszlávia és Magyarország ugyancsak nagymennyiségű sertést hoztak be Csehszlovákiába. Ebben az évben az elmúlt évhez viszonyítva csak Lengyelország sertésbehozatala mutat csökkenést. A többi államok sertésbehozatala, különösen pedig Jugoszláviáé és Magyarországé emelkedett.

Kedre halasztották a legfőbb gazdasági bizottság ülését. Bukarestből jelentik: Pénteken reggel kellett volna lefolynia a kormány gazdasági bizottságának a múlt hét keddjéről elhalasztott ülése, amelynek napirendjén több nagyfotosságu kérdés, így a fatermelők vasuti és vámtarifa-redukálási kérése, a petróleumipar követelése, valamint a megakadt olasz-román kereskedelmi tárgyalások ügyében való állásfoglalása szerepel. A bizottság ülését azonban ismét elhalasztották keddre. A halasztás miatt Cezar Popescu, a román tárgyalások román vezetője csak a jövő hét elején utazik vissza, miután a gazdasági bizottságtól a szükséges új instrukciókat megkapta.

Visszafizetik az átmeneti idő alatt lerótt vámdíjkülönbözetet. Bukarestből jelentik: A régi és új vámtarifa megjelenése és életbeléptetése közötti átmeneti időben érkezett külföldi áruk elvámolásának hányatott kérdése még mindig nem jutott nyugvópontra. A pénzügyminisztérium elvben kimondotta ugyan, hogy csak az április 9-ike előtt feladott áruk esnek feltétlenül a régi vámtarifa alá, míg az április 9-ike és 13-ika között érkezett áruknál maga a minisztérium fogja esetenként megállapítani, hogy melyik tarifa szerint kell elvámolni, de ezt a rendelkezést még nem léptették életbe, mert a minisztérium előbb tudni akarja, hogy mennyi áru érkezett az átmeneti időszakban az országba. A vitás elbírálás alá eső áruk

nagyrészt ugyanis a kereskedők már kiváltották az új vámok ellenében, miután a sok huzavonát nem tudták kivárni. Ezeknek tehát a kinstár kénytelen a különbözetet megteríteni. A pénzügyminisztérium táviratilag szólította fel a vámhivatalokat, hogy ugyancsak táviratilag közöljék, mennyi vámilletéket inkasszáltak az április 9-iki, valamint az április 9. és 13-ika között feladott importáruk után, hogy megállapítható legyen a visszafizetendő különbözet összege. A minisztérium ezeket az adatokat hétfőre várja és beérkezésük után véglegesen fog határozni ebben a kérdésben.

Teljes vámmentességet és ötvenszázalékos fuvardíj-csökkentést kérnek a tüzfia-exportőrök. Bukarestből jelentik: A tüzfia-termelők képviselőletében az UGIR bukaresti központja memorandumot nyújtott át a közlekedésügyi minisztériumnak, amelyben az exportra kerülő tüzfia teljes vámmentességet és 50 százalékos fuvardíj-kedvezményt kérnek. A memorandum megemlíti, hogy az orvosolni kért sérelmek további fentartása esetén a termelők kénytelenek lesznek üzemüket leállítani és a munkások tömegét elbocsátani. A kiviteli vámok teljes eltörlése és a fuvardíjak ötvenszázalékos redukciója annál inkább szükséges, mert a lej emelkedése miatt a faexport amugyis teljesen lehetetlenné vált. A memorandumot átadták a CFR speciális tarifaosztályának érdemleges elintézés végett.

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok nem dolgoztak. A piacon délelőtt idességet keltett, hogy a lej zürichi nyitóárfolyama nem érkezett meg.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése	Valutapiac 1927 május 21 (Rador)									
	Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
nyitás			zárlat							
Zürich	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
Newyork	..	520	51994	.....	.....	11031	13668	650	1923 1/2	.....
London	.....	2524 1/2	252450	.....	.....	573 1/2	71050	3376 1/2	.....	.....
Páris	.....	2035 1/2	2035 1/2	.....	.....	278475	344975	164	485 1/2	.....
Milano	.....	2835	2845	.....	.....	2247 1/2	2781 1/2	13245	39150	.....
Prága	.....	1539 1/2	1540	.....	.....	3135	3891 1/2	185 1/2	545	.....
Budapest	..	9065	9065	.....	.....	1698 1/2	210387	.....	296 1/4	.....
Belgrád	.....	913 1/2	913 1/2	.....	.....	.....	12383	59012	.....	.....
Bukarest	..	.....	313	.....	.....	100775	1248	5948	176	.....
Varsó	.....	5810	5810	.....	.....	346	431 3/4	2045	60	.....
Bécs	.....	7315	7315	.....	.....	6410	7936	37787	.....	.....
Berlin	.....	12320	12320	.....	.....	8070	.....	47537	.....	.....
						13592	16835	800	.....	.....

Száz lej/árfolyama: Zürich (utó) 313, Páris —, Budapest 346, Bécs 431 3/4, Prága 2045.

Nyiltér

E rovatban közölték a szerkesztőség semminemű felelősségét nem vállal

Nyilatkozat

A „Lupta“ című bucaresti újság május 21-iki 1640. számában „Visszaélés a CFR. újságírói szabadjegyeivel“ cím alatt egy személyemet és üzleti hírnevemet támadó és bántó, következő cikket közli:

„Targu-Mures. — Van a mi városunkban egy Révész Béla nevű gazdag könyvkereskedő, aki megengedi magának azt, hogy „Székely Föld“ címmel újságot adjon ki. Ennek az újságnak cikkei nem a telt zsebbel rendelkező Révész, hanem egy szegény és tehetséges kisebbségi újságíró, névszerint Gyulai Zsigmond írja.

Megtudván Révész egy szép napon azt, hogy az újságírók vasuti szabadjegyet kaphatnak, mozgósította befolyásos barátait és sikerült ezáltal újságja számára két szabadjegyhez jutni.

E szabadjegyek közül egyet magának tartott meg, míg a másikat utazójának bocsájtotta rendelkezésére. Ennek következtében éppen az újságíró Gyulai Zsigmond maradt újságírói szabadjegy nélkül.

Értésülvén Gyulai kiadójának e tetteről, jogában megsértve magyarázatot kért a visszaélő könyvkereskedőtől, aki erre Gyulait azonnal elbocsátotta, mint egy használhatatlan cselédet.

Gyulai erre Az Erdélyi Kisebbségi Újságírók és a Bukaresti Újságírók Szindikátusainak oltalmát kérte. — P. R.

Miután fenti cikknek minden szava — reám vonatkoztatva — valótlan, mert sem a „Székelyföld“, sem semminemű nevezendő újság kiadásával nem foglalkozom, sem vasuti szabadjeggyel nem rendelkezem, sem Gyulai Zsigmond ur nálam soha lapot nem szerkesztett — szükségesnek tartottam reputációm érdekében jelen nyilatkozatomat közzétenni azzal a tájékoztató megjegyzéssel, hogy a „Székelyföld“ című, hetenként háromszor megjelenő 2 oldalas újság kiadója Révész Ernő marosvásárhelyi lakos.

Révész Béla,
targumures - marosvásárhelyi
könyvkereskedő

SPORT

Megállapították az amszterdami olimpiász végleges programját

Május 27-től július 15-ig lesznek a futballmérkőzések

(Amszterdam, május 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az 1928-as amszterdami világotlimpiászra máris lázas készülődéseket tesznek a világ nemzetei. Az amszterdami erőpróba nemcsak a nemzetek közötti erőkülönbségeket lesz hivatva eldönteni, de ezenfelül erőpróbája lesz a hanyatló amatőrsportnak is, amelynek ez alkalommal kell életképességét bebizonyítani. Ellenkező esetben ugyanis a nemes vetélkedések olimpiádjaiknak meg kell szünni, hogy a fizetett sportolók mutatványainak adjanak helyet.

Amszterdami jelentés szerint az olimpiász rendezőbizottsága törölte a programból a teniszt és a cellovést, mint amatőr-sportokat. Nemsokára ugyancsak erre a sorsra kell jutnia a futballsportnak is, ha csak fejlődési vonalában változás nem áll be. A rendezőbizottság elkészítette ezenkívül az olimpiász végleges programját is, amely az egyes sportágak lebonyolítását a következőképpen tervezi:

Gyephokki: Május 17-26, futball: május 27-június 15. Nehéz atlétika sulyemelés: július 28-29. Könnyű atlétika: július 29-aug. 4. Vívás: július 29-aug. 1. Birkózás: július 29-aug. 4. Pentatlon: július 31-aug. 4. Vitorlázás: aug. 2-9. Evezés: aug. 6-10. Kerékpár: aug. 9-12. Torna: aug. 8-13.

A Haggibbor Désen. A Haggibbor kombinált csapata ma délután Désen vendégszerepel, ahol ellenfele a Clubul Sportiv „Dej“ együttese lesz. A Haggibbor igen erős csapatot küld Désre, amelyben Klein, Rosenfeld, Grünbaum stb. is szerepelni fognak és így a mérkőzés propagandajelleggel is bír, amely előreláthatólag igen szép sportot fog nyújtani.

KAC—Universitatea bajnoki mérkőzés szerepel a mai kolozsvári sportprogrammon. Miután a mérkőzéstől függ a kolozsvári bajnok-

vegtörvény al-
kok péntek dél-
kpénztár helyisé-
ő-igazgató elnök-
yen az új bélyeg-
A törvény egyes
és beható tárgya-
utottak az egyes
ben. Megállapod-
ügyészet felkéri-
ás elkészítésére,
kolozsvári pénz-
lmazni.

engyel király-
ciálni akarta a
ból jelentik: A
atalában tegnap
t meg, botjával
és kiabálni kez-
kivel van dol-
király vanok!
t, mit csinálnak
atalnokok nyom-
van dolguk, egy
ellé, akit a kül-
az elmeogyó-

francia nők.
hadügyi bizott-
amara által még
t általános moz-
amely háboru
teleokra mobil-
ok egész sorát,
kat eszközölt a
on. Elsősorban
fejezetet, amely
minden francia,
semhez tartozik,
szénator előadó
tezésnek semmi-
lenben Francia-
külföld szemé-
nditi meg és a
mákat veti fel.
re is, hogy tár-
le egylet vala-
ozgósítható, az
u esetén lefog-
gy határozott,
eket a javaslat-

lsősziléziában.
Pszycina község-
lője pert indított
hogy a gyerme-
lettel. A szülők
és a felekezeti
hogy a Darwin-
t sérti. A majom-
okozott nagy fel-
egyik fórumon

fon
gépek nagy vá-

nfolyam
rium

ér 3. (Baross-
agánvizsgákra,
gorlatokra. —

sláger:
Olga, édes Olga
rülz el engem?
egnépszerűbbek.
5 MORA VETZ-
reskedésben.

ek meg a sé-
ndóság jelé-
érdekért dol-
tlen bevételi

ság sorsa, elkecseregett küzdelemre van kilátás, amelyből is a szerencsésebb csapat fog győztesként kikerülni, miután az erőviszonyok többségében egyensúlyozottak.

A Hakoah amerikai turája. Öt játékos jelentette be eddig a turázó Hakoah vezetőségének szerződése felbontását: Fábian, Kovácsi, Fischer, Hess és Gold. Ezek közül Fábian és Fischer előreláthatólag Amerikában fognak maradni, míg a többiek iránt nem igen mutatkozik érdeklődés. Az elmúlt évben Amerikában maradt Hakoah-játékosok közül eddig a Giantsban szereplő Polláknak újították meg szerződését, de előreláthatólag kevés kivétellel a többiek is megmaradnak. Kivételt képez Konrad Kálmán, akit legutóbb már a II. csapatban szerepeltetett egyesülete és aki biztosan elhagyja Amerikát. A kiváló csatár németországi egyesületekkel áll tárgyalásban, ahol tréneri szerződést szeretne kapni, amennyiben azonban ez nem sikerülne neki, úgy a Hakoah-hoz fog szerződni. Nemes is visszatér, előreláthatólag anyagegyesületéhez és Guttman hazatérése is kilátásban van. Az Amerikába szakadt Hakoah-játékosok eddig mintegy 200 ezer lejt spóroltak meg ott tartózkodásuk rövid ideje alatt. Viszont meglehetősen ki vannak merülve a megértetéstől és pihenni vágnak.

A Haggibbor újonnan megalakult turisztikai szakosztályának első vasárnapi kirándulása. A Haggibbor sportterjesztő munkájában a város zsidó társadalmának egyre szélesebb rétegeit vonja be működésének körébe. A hét folyamán megalakult a Haggibbor turisztikai osztálya is, amely már vasárnap megkezdte tevékenységét és kirándulások, hosszabb-rövidebb turák megrendezésével fogja a turisztikus hajlamú sportolók vágyait megvalósulásra segíteni. A vezetőség máris elhatározta, hogy vasárnap társas kirándulást rendez a Kányafőhöz. Indulás reggel fél 8 órakor a City-kávéháztól. A kirándulásokat rendszeressé fogják tenni, — a román pünkösdi napjaira a Zichy-barlanghoz van tervbevéve egy kétnapos, nagyszabású kirándulás.

Mozgószínházak műsora
vasárnap, május 22-én

SELECT MOZGÓ Utolsó nap
A libanoni kastély urnője
Hétfőtől Hétfőtől
Zilah herceg
Francia társadalmi dráma
URANIA MOZGÓ Ma utoljára
A fekete szerzetes
Hétfőtől Hétfőtől
A szülők büne
Conrad Veidt, Verebes Ernő

Kotta LEPAGE-nál
Cluj. Minden zenemű a világban. Legolcsóbb és mindent megkap azonnal. — Kérjen jegyzéket

FRIEDMANN szerencsége kolosszális!
Huszmillió Lejt S 750,000 nyerhet
esetleg egyetlen sorsjeggyel. Nyeremények: 500,000 silling, 250,000 silling, 100,000 silling stb. készpénzben, minden levonás nélkül.
A világ legelőnyösebb sorsjátéka!
100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény. Minden második sorsjegy nyer. Huzás (I. oszt. 1927 jun. 21 és 23.
Sorsjegyárak 1/8 1/4 1/2 1/1
S.4— S.8— S.16— S.32—
osztályonként: Lejt 110 L. 220 L. 440 L. 880 **Rendelje meg azonnal.**
Rendelése kézhezvétele után elküldjük az eredeti sorsjegyet a hivatalos játéktervezzel együtt. Fizetendő a sorsjegy átvétele után. Rendelések zárt borítékban a következő címre intézendők
Ludwig Friedmann, Wien, I. Salzgies 12/14.
Az V. osztály 100,000 Schillinges (2 1/2 mill. lejt) főnyereményét az általunk eladott 54,524 számú sorsjegy nyerte meg

Stanio! Lepage-nál Cluj. — Gyári raktár. Kérjen jegyzéket és ajánlatot. Stanio!, pergament, viaszpapír, Well-pappe és minden hasonló cikkekről.

Fájós, beteg láboknak
PODOL
lábapoló s lábizzadás elleni crém valóságos áldás
Hatása bámulatos, kezelése egyszerű. Az egyetlen lábapoló, mely mindenféle lábántalmat azonnal és tökéletesen megszüntet. Csodás hatását ezer köszönőlevél igazolja, mert nincs az a lábfájás, legyen az izzadással járó, vagy égető érzés, pöfödség, láb dagadása, hogy az egy kura betartása után meg ne szűnjön. **Hatásának titka**, egyúttal óriási előnye **zsiros tartalma**, melynél fogva hatása állandó, nem igényel mindennapos kezelést. Kenje be csak egyszer lábát **Csanda-féle Podollal s lábizzadása azonnal megszünt**, lába visszanyeri rendes puhaságát, üde, friss lesz, járhat, dolgozhat, sportolhat vele, nem éri, hogy cipő van a lábán, tyukszemképződésnek elejét veszi, megvédi a megfagyástól és a dagadástól. **Ne kísérletezzen különféle szerekkel, a Podol minden lábántalmat biztosan megszüntet.** Egy doboz ára 35— lej, utasítás mellékelve. — Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában. Készíti **Csanda Gyógyszertár, Oradea.** Postai szétküldés, 3 doboz rendelésnél bérmentve. — Utánzatoktól óvakodjunk

Zsák és ponyva
eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellékek, zsinegek, kertiernyők, szalmazsákok
Boskovics József, Cluj
Str. Regina Maria 15. Telefon 910.

CARMOLY
KÉPZŐ MINDENNYIT CSAK
A legjobb hámszer
Képző mindenféle képzés és képzés
Képző mindenféle képzés és képzés

Megjelent a Consum kiadásában
az új bor- és szesz-törvény
magyar fordítása.
Levélbélyegben küldjön 40 lejt a Consum kiadóhivatalának (Cluj, postafiók 127.) és portómentesen megkapja a törvény teljes szövegét

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.**

Jó koser koszt rendes zsidó háznál kapható. Cím a kiadóban, 2714

Börkereskedőség agilis detailista felvétetik. Üzlet szombaton zárva. Ajánlatok „Szakképzett” jellegre kiadóba „küldendők. 2713

Butor
legolcsóbban beszerezhető, hitelképeseknek részlet kedvezmény.
Klein I.
C. Reg. Ferdinand 69

עֲרֵבֵי אֵיחָד דָּאָס
אָרְטֵס בְּשֵׁר גְּאָסְטוֹרִין
אָם יוֹנִי אֵין בְּאָדֶע
עוֹר גְּלֶאָנץ
Luduş

Hunwald
Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegeszszoldó és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása. 1007

Megnyilik
az **ארט. כשר**
étterem
június 15-én **Valea Vinului** (Borberek)
Fischer Izák

Hölgyeim! Tavasz kalap ujdonságokat az **Ideal kalapszalonn**ban a legolcsóbban szerezhetnek be **Reg. Ferd. 8. sz.**
Alakítások és formálások a legújabb formákra 48 óra alatt készílnék

Tavaszi ujdonságok
megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és fiu-ruha áruháza,
Piata Unirii 14.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Bar. L. Pop (Brassai-utca)
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal 9-77

Zs. N. Sz. — — —
Egyes szám ára páldvaton és vidéken 5
Bukarestben is

1927 május 24 Ke

Lindb
Cluj-Kolozsvár.
nek ünnepe van. Lindbergek repüléssel felelt, veszedelmek Páris melletti lebozódásai között földre. A tömeges pilótát fogadta, a mámore, amellyel ünnepelte, nagyon magyarázható. A érzik az igazi hősvégrehajtó egyénbenem diadalmas a ságát, a „teremtés dicsőségét rajongják

Lindberg diadal mert vértelen és a jelöli, mely az edd dokumetálja, hogy ember számára nincs ségek, a tér és idő riasak, amelyeket a ról-holnapra szüntén reakciók lelkülebiriség haladásáról szoktak beszélni, mhetnek Lindberg h és könnyü nyári ru zat és a legborzalmas közelségében repült hők és borzalmas amely a barlanglak tudatlansága, félelnyalása között eltel telen világok káosz ime az emberiség vissza a multba, a mai technika tart mok közé, hanem a az első kicsiholt tü

Lindberg kétsé fejlődés hőse s a d gásba, amely az é felekezetre és nemz elfogja, talán egyet annak a gondolatnal aránylag ritkán ad a tömegek még ne csak a technika nagyságát érezzék tudomány és irod is hasonló megért fogadni. És nem el a Lindbergek hőst többre a romboló borzalmaiban százez s a civilizáció s a felhasználható eszkö zületek bázissá val

Mindez azonban emberi civilizáció a efemer értékű jelen hőstette bizonyítja, írásban az eddigi á litést is csak a me demelni s a történe háboruk és véres d nem a tudomány k civilizáció és tech diadalai az elemek Lindberg diadal gondolt lehetősége ség birtokában, e ismét a végtelenbe rivalgás, amely Lin bol és fényeskedik,